

HIỆU QUẢ PHỤC VỤ THÔNG TIN CỦA PHÒNG MULTIMEDIA, PHÒNG PHỤC VỤ BẠN ĐỌC THƯỢNG ĐÌNH.

Ngô Thị Hồng

Phòng đọc Thượng Đình

1. Sự hình thành và phát triển của phòng Multimedia, phòng phục vụ bạn đọc Thượng Đình.

Sau khi thành lập Trung tâm Thông tin - Thư viện Đại học Quốc gia Hà Nội (tháng 2 - 1997), song song với việc cải tiến lề lối làm việc, thay thế trang thiết bị, cải tạo cơ sở vật chất... và tạo điều kiện thuận lợi để mỗi bản thân cán bộ Thư viện phát huy hết năng lực vốn có của mình trong công việc. Cộng thêm sự phát triển nhanh chóng của khoa học và công nghệ, đặc biệt là ngành công nghệ thông tin, điều đó đã tác động mạnh mẽ vào công tác Thông tin - Thư viện, nhất là trong giai đoạn bùng nổ thông tin như hiện nay. Trung tâm đã xác định rõ mục tiêu của mình, khéo léo kết hợp cả phương thức phục vụ cũ và mới, đan xen lẫn nhau để tạo nên một Trung tâm Thông tin - Thư viện có nhiều nét đổi mới trong công tác phục vụ bạn đọc. Phòng đọc Thượng Đình là một trong những cơ sở đi đầu trong việc mở rộng các hình thức phục vụ mới, nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho bạn đọc đến học tập và nghiên cứu... Để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của đông đảo bạn đọc trong toàn Đại học Quốc Gia Hà Nội, Phòng đọc Thượng Đình đã mở thêm các phòng phục vụ theo hình thức kho mở, tự chọn, để bạn đọc tự tìm tài liệu, thoả mãn nhu cầu tìm tin của từng người. Đó là kho tra cứu tự chọn, phòng đọc báo, tạp chí tự chọn, kho nghiên cứu Hoa Kỳ học, đặc biệt sự ra đời của Phòng Multimedia đã đáp ứng phần nào sự mong mỏi của các bạn trẻ - những tài năng tương lai của đất nước.

Sự ra đời của Phòng Multimedia rất phù hợp với giai đoạn bùng nổ thông tin hiện nay, khi mà trình độ tin học hoá ngày càng cao, đây cũng là bước tiến nhảy vọt của Trung tâm Thông tin - Thư viện Đại học Quốc Gia Hà Nội. Mặc dù vậy, từ lúc ra đời, vận hành và phát triển Phòng Multimedia gặp không ít thuận lợi và khó khăn.

1.1. Thuận lợi:

- Được sự quan tâm sâu sắc của Đại học Quốc Gia Hà Nội và Ban Giám đốc Trung tâm Thông tin - Thư viện, cấp kinh phí để mua sắm cơ sở vật chất, trang thiết bị, vốn tài liệu cũng như sự chỉ đạo về phương hướng, chiến lược, cách thức phục vụ của Phòng Multimedia.

- Hình thức phục vụ phòng Multimedia Thượng Đình là hình thức phục vụ mới nhất trong các thư viện phía Bắc lúc bấy giờ, nên được bạn đọc rất quan tâm, chú ý và hưởng ứng nồng nhiệt.

- Vốn tài liệu của phòng rất phong phú, đa dạng trên nhiều lĩnh vực, đặc biệt nhờ Angten thu vệ tinh mà bạn đọc có thể khai thác thông tin trên 14 kênh, bởi vậy thông tin thu được bao giờ cũng cập nhật.

- Đối tượng bạn đọc trong toàn Đại học Quốc Gia Hà Nội rất đông đảo, với trình độ văn hoá cao, tin học khá. Điều đó đã giúp các bạn vào phòng khai thác, sử dụng vốn tài liệu rất thuận lợi và dễ dàng.

1.2. Khó khăn:

- Diện tích dành cho Phòng Multimedia còn quá hẹp, phương tiện dành cho bạn đọc khai thác còn hạn chế (hiện tại phòng chỉ có 4 máy tính có ổ CD-ROM, 5 Tivi, 7 cassette và 1 đầu thu Ăngten vệ tinh). Điều đó dẫn đến tình trạng nhiều lúc không đáp ứng được nhu cầu tin của bạn đọc.

- Dạng tài liệu của phòng là dạng tài liệu điện tử nên dễ hỏng hóc, chất lượng kém cần sau một thời gian sử dụng, vì vậy chất lượng của hình ảnh, âm thanh kém dần. Vốn tài liệu của phòng không được bổ sung kịp thời, dẫn đến tình trạng nguồn tài liệu vừa nghèo về số lượng lẫn chất lượng, thông tin trong tài liệu thì lạc hậu không đáp ứng được yêu cầu của người dùng tin.

- Trang thiết bị cũ kỹ, dễ hỏng hóc. Song những đề nghị thay thế, sửa chữa nếu không được đáp ứng kịp thời, nhiều khi ảnh hưởng đến hiệu quả phục vụ bạn đọc.

- Nội dung tài liệu bổ sung không đồng đều, các khoa học về chuyên ngành, về khoa học tự nhiên hầu như không có - làm hạn chế nhu cầu sử dụng của bạn đọc khối khoa học tự nhiên.

- Ý thức bạn đọc đại đa số là tốt, song đôi khi vẫn còn có bạn không ý thức nổi bản thân mình đã làm hỏng các trang thiết bị trong phòng gây ảnh hưởng không nhỏ tới công việc chung của phòng.

Với những thuận lợi và khó khăn kể trên, Phòng Multimedia Thượng Đình đã khắc phục mọi khó khăn, cũng như tự tin vào khả năng của mình để vươn lên làm tốt nhiệm vụ được giao. Sau đây là một số kết quả phục vụ thông tin của phòng mà chúng tôi đề cập tới trong bài viết này.

2. Hiệu quả phục vụ thông tin

Với đặc trưng của phòng là dạng tài liệu điện tử, bởi vậy bạn đọc có thể khai thác nguồn tài liệu dưới nhiều cách thức khác nhau như: nghe, nói, đọc, viết thông qua hình ảnh, chữ viết và âm thanh chứa đựng trong tài liệu. Đặc biệt đây là dạng tài liệu tra cứu nhanh, khoa học, có tính hệ thống và thông tin cập nhật, tốn ít công sức và thời gian chờ đợi, không gây buồn ngủ, căng thẳng khi tiếp xúc với tài liệu nhờ hình ảnh phong phú, đa dạng, bắt mắt. Chính nhờ sự khác biệt này so với dạng tài liệu chỉ đọc tại chỗ như: sách, báo, tạp chí... thì loại hình tài liệu dạng điện tử đã tạo nên cho bạn đọc sự hấp dẫn riêng, cách tiếp thu riêng, kích thích sự tìm tòi học hỏi, muốn vươn tới để nắm bắt mọi tri thức một cách nhanh nhất.

Với nguồn tài liệu hiện có của Phòng Multimedia Thượng Đình gồm (125 đĩa CD-ROM, 68 băng Video, 96 băng cassette, 1 đầu thu Ăngten vệ tinh) về các lĩnh vực khoa học xã hội và nhân văn, khoa học tự nhiên, ngoài ra còn các cơ sở dữ liệu về du lịch, nguồn tra cứu, các chương trình học ngoại ngữ như tiếng Anh, tiếng Pháp, tiếng Trung Quốc... đã hỗ

trợ đắc lực cho không ít bạn đọc trau dồi môn ngoại ngữ, thoả mãn nhu cầu tin mà mình yêu thích. Đồng thời thông qua quá trình khai thác và sử dụng tin qua các phương tiện, sản phẩm hiện đại của nhân loại để tự mình nâng cao kiến thức về văn hoá, tin học, ngoại ngữ giúp các bạn có thêm hành trang cho cuộc sống tự lập sau khi ra trường.

Qua khảo sát thực tế, chúng tôi cho rằng: Phòng Multimedia ra đời đã đóng góp một phần không nhỏ cho sự nghiệp đào tạo của Đại học Quốc Gia Hà Nội và sự phát triển vững mạnh của Trung tâm Thông tin - Thư viện Đại học Quốc Gia Hà Nội. Chúng tôi đơn cử một vài con số về kết quả phục vụ của phòng như sau: Số lượng bạn đọc trung bình 1 tháng của năm 2001 là 650 lượt bạn đọc tới sử dụng tài liệu của phòng, trong đó 200 lượt bạn đọc sử dụng đĩa CD-ROM, 250 lượt bạn đọc sử dụng băng Video, 100 lượt sử dụng băng cassette, ngoài ra còn có các loại hình phục vụ khác như kênh vệ tinh.

Đánh giá chung: Thời gian 4 năm (1997-2002) trôi qua đối với Phòng Multimedia quả là quá ít ỏi. Song phải khẳng định rằng, trong điều kiện còn khó khăn của Trung tâm Thông tin - Thư viện Đại học Quốc Gia Hà Nội, Phòng Multimedia đã từng bước vượt qua mọi thử thách ban đầu, tận dụng những ưu thế của mình, tạo ra những điều kiện thuận lợi nhất để phục vụ bạn đọc. Với tấm lòng nhiệt tình, tận tụy vì "bạn đọc thân yêu", Phòng Multimedia Thượng Đình đã tạo ra một môi trường thực sự cần thiết với bạn đọc, giúp các bạn hiểu rằng "Thư viện chính là trường học thứ hai của mỗi sinh viên" và "người cán bộ Thư viện là người thầy thứ hai không lên bục giảng". Trên thực tế, cán bộ Thư viện đã góp phần không nhỏ trong sự nghiệp giáo dục và đào tạo của Đại học Quốc Gia Hà Nội. Riêng Phòng Multimedia Thượng Đình là bước khởi đầu đóng góp một phần nhỏ bé của mình vào sự nghiệp phát triển chung của Trung tâm Thông tin - Thư viện ĐHQGHN.

3. Những giải pháp:

- Nâng cấp hoặc thay thế hệ thống máy tính của phòng, vì hệ thống máy đã cũ, lạc hậu, tốc độ chạy chậm.
- Mua đầu thu Angten vệ tinh mới.
- Nối mạng Internet.
- Tạo ra vốn tài liệu phong phú, đa dạng và đầy đủ bằng cách bổ sung thường xuyên, kịp thời những tài liệu mới cập nhật. Bổ sung thêm các băng, đĩa về các buổi nói chuyện chuyên đề, hội thảo khoa học, các đĩa học tiếng Anh, Nhật, Hàn Quốc, Trung Quốc, các tài liệu chuyên ngành về khoa học tự nhiên như: Địa lý, Vật lý, Toán học, Sinh học...
- Diện tích cho phòng Multimedia phải có chuẩn mực nhất định, thông thoáng về ánh sáng và không khí, độ ẩm thì mới bảo quản tốt tài liệu và phương tiện sử dụng được.